

3. ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΠΕΝΤΕ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ

ΕΔΑΦΙΟ ΜΝΗΜΗΣ: «Ἐκρινε την κρίσιν του πτωχού και του πένητος, και τότε ευημέρει. Δεν ήτο τούτο να με γνωρίζη; Λέγει Κύριος.» Ιερεμίας 22/κβ' 16.

Για τη μελέτη αυτής της εβδομάδας, διαβάστε: Β' Χρον. 34/λδ', Ιερ. 22/κβ' 1-19, 29/κθ' 1-14, Β' Χρον. 36/λς' 11-14, Ιερ. 23/κγ' 2-8.

Ο γνωστός Ρώσος συγγραφέας Ντοστογιέφσκι, πέρασε πολλά χρόνια στη φυλακή της Σιβηρίας λόγω υπονομευτικών πολιτικών δραστηριοτήτων. Αργότερα, όταν έγραψε γι' αυτή του την εμπειρία, αναφέρθηκε στην έλλειψη μετανοίας κάποιων συγκρατούμενων του για την άσχημη συμπεριφορά τους. «Μέσα σ' όλα αυτά τα χρόνια ποτέ δεν είδα κάποιο ίχνος μεταμέλειας για τα εγκλήματά τους, και μάλιστα, στην πλειοψηφία τους, πίστευαν πως είχαν και απόλυτο δίκιο.» Joseph Frank, Dostoevsky, the Years of Ordeal, 1850-1859, σ. 95.

Ο Ντοστογιέφσκι πιθανότατα θα έλεγε ακριβώς τα ίδια και για τους πέντε βασιλείς του Ιούδα, με εξαίρεση τον Ιωσία, οι οποίοι βασίλεψαν την περίοδο της υπηρεσίας του Ιερεμία. Ο ένας μετά τον άλλον, αυτοί οι άνδρες φαινόταν εντελώς αμετανόητοι για τις πράξεις τους, παρότι ήταν ξεκάθαρο πως οι ενέργειες τους έφερναν όλες αυτές τις καταστροφές για τις οποίες ο Κύριος τους προειδοποίησε μέσω του Ιερεμία.

Ο Θεός δεν είχε σκοπό να δώσει στο λαό Ισραήλ βασιλιά, και στη μελέτη μας θα δούμε το γιατί. Επίσης, θα δούμε και την έντονη ψυχολογική πίεση που αντιμετώπισε ο δύστυχος Ιερεμίας στα χρόνια της υπηρεσίας του, η οποία δεν εκτιμήθηκε.

ΥΠΟ ΤΗΝ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΟΥ ΙΩΣΙΑ

Ο Ιωσίας ήταν ο δέκατος έκτος βασιλιάς στο βασίλειο του Ιούδα και κυβέρνησε το 640-609 π.Χ. Έγινε βασιλιάς σε ηλικία οκτώ ετών, μετά από πολλά χρόνια ηθικής και πνευματικής κατάπτωσης υπό την ηγεσία του πατέρα του (Αμών) και του παππού του (Μανασσή), δύο από τους χειρότερους βασιλείς του Ιούδα. Η διακυβέρνηση του Ιωσία διήρκεσε τριάντα ένα χρόνια. Σε αντίθεση με τους προγόνους του, ο Ιωσίας «έπραξε το ευθές ενώπιον του Κυρίου» (Β' Βασ. 22/κβ' 2), παρά το ενάντιο σ' αυτόν περιβάλλον.

«Γόνος ενός ασεβούς βασιλιά, τριγυρισμένος από πειρασμούς να ακολουθήσει τα βήματα του πατέρα του, με λιγοστούς μόνο συμβούλους που να τον ενθαρρύνουν να πράξει το σωστό, ο Ιωσίας μολαταύτα ήταν πιστός στο Θεό του Ισραήλ. Προειδοποιημένος από τα λάθη των προηγούμενων γενεών, διάλεξε να κάνει το σωστό, αντί να κατεβεί στο χαμηλό επίπεδο της αμαρτίας και της εξαχρείωσης όπου ο πατέρας και ο παππούς του είχαν πέσει. 'Δεν εξέκλινεν αριστερά ή δεξιά'. Ως μέλλων να καταλάβει μία θέση εμπιστευτική, αποφάσισε να υπακούσει στη νουθεσία που είχε δοθεί για την καθοδήγηση των ηγετών του Ισραήλ, και η υπακοή του κατέστησε δυνατό στο Θεό να τον χρησιμοποιήσει ως σκεύος τιμής.» Ε. Χουάιτ, Π.Β. σ. 263.

Διαβάστε Β' Χρον. 34/λδ'. Ποια ήταν τα στοιχεία της μεταρρύθμισης του Ιωσία και γιατί αυτά πρέπει να υπάρχουν σε κάθε προσπάθεια πνευματικής μεταρρύθμισης, είτε συλλογικής είτε προσωπικής;

.....

.....

.....

Η μεταρρύθμιση του Ιωσία είχε δύο βασικά στοιχεία: Πρώτον, απέβαλλε, όσο ήταν εφικτό, οτιδήποτε σχετικό με την ειδωλολατρία. Δηλαδή, προσπάθησε να απομακρύνει όλες αυτές τις αχρείες ιεροτελεστίες που γίνονταν στο έθνος. Αυτό ωστόσο ήταν το πρώτο βήμα. Η απουσία του κακού ή των ανάρμοστων τελετών δεν εγγυάται την εμφάνιση του καλού. Δεύτερον, μετά την ανάγνωση του βιβλίου του νόμου, ο βασιλιάς έκανε μία διαθήκη με τον Κύριο, «να φυλάττη τας εντολάς αυτού, και τα μαρτύρια αυτού, και τα διατάγματα αυτού, εξ' όλης αυτού της καρδιάς, και εξ' όλης αυτού της ψυχής, ώστε να εκτελή τους λόγους της διαθήκης τους γεγραμμένους εν τω βιβλίω τούτο» (Β' Χρον. 34/λδ' 31).

ΣΚΕΨΗ: Διαβάστε Β' Χρον. 34/λδ' 32,33. Τι μας λένε αυτά τα εδάφια για τη δύναμη του καλού παραδείγματος, ιδιαίτερα σε άτομα σε θέση ισχύος και μεγάλης επιρροής; Σκεφτείτε: Πώς επηρεάζετε τους άλλους με τα λόγια και τις πράξεις σας;

Δευτέρα 12 Οκτωβρίου

ΙΩΑΧΑΖ ΚΑΙ ΙΩΑΚΕΙΜ: ΑΛΛΟΙ ΑΠΟΓΟΝΟΙ

Ο Ιωάχαζ (ή αλλιώς και Σαλούμ) ήταν 23 ετών όταν διαδέχθηκε τον πατέρα του στον θρόνο. Η βασιλεία του διήρκησε μόνο τρεις μήνες. Ο Φαραώ τον αντικατέστησε με τον αδερφό του επειδή ο Ιωάχαζ δεν ήταν συμμαθής στους Αιγυπτίους. Ο Ιωάχαζ μεταφέρθηκε στην Αίγυπτο όπου και πέθανε. (Δείτε Β' Χρον. 36/λς' 4, Β' Βασ. 23/κγ' 31-34).

Ο βασιλιάς που διαδέχθηκε τον Ιωάχαζ ήταν ο Ιωακείμ και βασίλευσε μεταξύ 609-598 π.Χ. Ήταν γιος του Ιωσία. Όταν ο Ναβουχοδονόσορ κυρίεψε την Ιερουσαλήμ, ο Ιωακείμ μεταφέρθηκε στην Βαβυλώνα μαζί με τα σκεύη του ναού. Για μία ακόμη φορά ο Ιερεμίας προειδοποίησε τον λαό πως ο νέος βασιλιάς τούς είχε οδηγήσει σε λάθος μονοπάτι.

Διαβάστε Ιερ. 22/κβ' 1-19. Ποια ζητήματα με τον Ιωακείμ προκάλεσαν αυτήν την έντονη επίπληξη του Κυρίου;

.....

Ο Κύριος, μέσω του Ιερεμιά, χρησιμοποίησε σκληρά λόγια για αυτόν τον διεφθαρμένο κυβερνήτη. Ο Ιωακείμ ήταν ένας τυραννικός και άπληστος βασιλιάς που επέβαλλε βαριά φορολογία στο λαό (δείτε Β' Βασ. 23/κγ' 35) προκειμένου να πληρώνει τους Αιγύπτιους. Και το χειρότερο, εξανάγκαζε τους ανθρώπους να εργάζονται στο παλάτι, περιφρονώντας τον Νόμο που τόνιζε ξεκάθαρα ότι έπρεπε να πληρώνονται για την εργασία τους: «Δεν θέλεις αδικήσει τον πλησίον σου, ουδέ θέλεις αρπάξει. Δεν θέλει διανυκτερεύσει ο μισθός του μισθωτού μετά σου έως πρωί» (Λευιτ. 19/ιθ' 13). Επίσης, σε αντίθεση με τον Ιωσία τον πατέρα του, ο Ιωακείμ επέτρεψε την εξάπλωση των ειδωλολατρικών ιεροτελεστιών στον Ιούδα.

Το Ιερ. 22/κβ' 16 είναι ένα πολύ δυνατό εδάφιο. Συγκρίνοντας τον Ιωακείμ με τον πατέρα του Ιωσία, ο Κύριος του λέει: «Έκρινε την κρίσιν του πτωχού και του πένητος, και τότε ευημέρει. Δεν ήτο τούτο να με γνωρίζη;» Με άλλα λόγια, η αληθινή γνώση για τον Θεό προέρχεται από το πώς συμπεριφερόμαστε σε εκείνους που έχουν ανάγκη. Προκύπτει όταν βοηθάμε εκείνους που δεν μπορούν να μας το ανταποδώσουν. Και εδώ βλέπουμε, όπως και σ' όλη την Αγία Γραφή, το ενδιαφέρον του Κυρίου για τους φτωχούς και τους αβοήθητους, και την υποχρέωσή μας να τους βοηθήσουμε.

ΣΚΕΨΗ: Πώς κατανοείται το ότι η βοήθεια που προσφέρουμε στους φτωχούς και ανήμπορους έχει να κάνει με το πόσο καλά γνωρίζουμε τον Κύριο;

Τρίτη 13 Οκτωβρίου

Η ΣΥΝΤΟΜΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΙΩΑΧΕΙΝ ΣΤΟΝ ΙΟΥΔΑ

Ο δέκατος ένατος βασιλιάς του Ιούδα ήταν ο Ιωαχείν, γιος του Ιωακείμ. Βασίλευσε στο θρόνο του Δαβίδ μόνο για τρεισήμισι μήνες. Το 598 π.Χ. ο Ναβουχοδονόσορ ήρθε με τα στρατεύματά του στην Ιερουσαλήμ και συνέλαβε τον δεκαοχτάχρονο βασιλιά, τη μητέρα και τις συζύγους του και πολλούς άλλους ως αιχμαλώτους. Το 561 π.Χ. στο τριακοστό έβδομο έτος της μετοικεσίας του Ιωαχείν στη Βαβυλώνα, ο Ευείλ-μερωδάχ βασιλιάς της Βαβυλώνας έδειξε έλεος στον Ιωαχείν. Του έδωσε το δικαίωμα να τρώει από το τραπέζι του βασιλιά και να φοράει βασιλικά ενδύματα. (Δείτε Β' Βασ. 25/κε' 27-30, Ιερ. 52/νβ' 31-34.) Οι γιοί του ήταν μαζί του στην Βαβυλώνα, ωστόσο, σύμφωνα με την προφητεία του Ιερεμία, δεν θα μπορούσαν να λάβουν τον θρόνο του Δαβίδ.

Διαβάστε Ιερ. 29/κθ' 1-14 τα λόγια του Κυρίου μέσω του Ιερεμία μετά την αιχμαλωσία του βασιλιά Ιωαχείν και της οικογένειάς του. Ακόμη και μέσα στην τραγωδία, πώς βλέπουμε την χάρη και την αγάπη του Θεού;

.....
.....
.....

Ένα από τα πιο γνωστά εδάφια της Αγίας Γραφής είναι το: «Διότι εγώ γνωρίζω τας βουλὰς τας οποίας βουλευόμαι περί υμών, λέγει Κύριος, βουλὰς ειρήνης, και ουχί κακού, διά να δώσω εις υμάς το προσδοκώμενον τέλος» (Ιερ. 29/κθ' 11). Εδώ ο Κύριος μιλάει, μέσω του Ιερεμία, στους αιχμαλώτους του Ιούδα που είδαν τη ζωή τους να καταστρέφεται από τους Βαβυλώνιους κατακτητές. Ωστόσο, ακόμη και τότε, όσο άσχημη κι αν ήταν η κατάσταση τους, ο Κύριος ήθελε να ξέρουν πως ακόμη τους αγαπούσε και το μόνο που ήθελε ήταν το καλό τους. Σίγουρα, δεδομένων των τρομερών καταστάσεων, θα πρέπει να χάρηκαν μ' αυτές τις ελπιδοφόρες υποσχέσεις. Έτσι, παρά τις δριμείς προειδοποιήσεις και απειλές, ο λαός είχε την υπόσχεση για «το προσδοκώμενον τέλος». Πόσο σημαντική ήταν για εκείνους μία τέτοια διαβεβαίωση!

ΣΚΕΨΗ: Το «προσδοκώμενο τέλος»; Ποιες υποσχέσεις του Κυρίου μπορείτε να επικαλεστείτε για να έχετε τώρα το «προσδοκώμενο τέλος», ανεξαρτήτου της κατάστασής σας;

.....
.....
.....

Τετάρτη 14 Οκτωβρίου

ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΑΔΙΞΟΔΟΥ

Διαβάστε Β' Χρον. 36/λς' 11-14. Τι μας λένε αυτά τα εδάφια για τον τελευταίο βασιλιά του Ιούδα πριν την τελική καταστροφή του έθνους; Ποιες αρχές της πνευματικής αποστασίας αποκαλύπτονται σ' αυτά τα εδάφια;

.....

.....

Ο Σεδεκίας (ή αλλιώς Μαθθανίας) καταστάθηκε βασιλιάς από τον Ναβουχοδονόσορ σε ηλικία 21 ετών. Δυστυχώς, όπως διαβάζουμε, δεν έμαθε από τα λάθη του παρελθόντος, και οδήγησε το έθνος σε ακόμη μεγαλύτερη συμφορά.

Στο Β' Χρον. 36/λς' 14 αναφέρεται το μέγεθος της αποστασίας τους. Μεταξύ όλου του κακού που υπήρχε κατά την ηγεσία του Σεδεκία, αναφέρεται και ότι ο λαός έκανε «κατά πάντα τα βδελύγματα των εθνών».

Εκατοντάδες χρόνια μετά την Έξοδο, ο λαός της διαθήκης που προορίστηκε να είναι το φως στα γύρω έθνη (Δευτ. 4/δ' 5-8), επηρεάστηκε από αυτά και τις θρησκείες τους και κατέληξε να κάνει «κατά πάντα τα βδελύγματα των εθνών». Μήπως εδώ υπάρχει κάποιο μήνυμα και για εμάς; Διαβάστε Ιερ. 38/λη' 14-18. Τι ρώτησε ο βασιλιάς τον Ιερεμία, και γιατί;

.....

.....

Ο Κύριος είχε πει πολλές φορές ξεκάθαρα πως θα υποτάσσονταν το έθνος στην ηγεμονία της Βαβυλώνας και ότι αυτή θα ήταν και η τιμωρία της ανομίας τους. Ο Σεδεκίας, ωστόσο, αρνήθηκε να ακούσει και προχώρησε σε στρατιωτική συμμαχία εναντίον του Ναβουχοδονόσορ. Ο λαός στήριζε την ελπίδα του για νίκη στον Αιγυπτιακό στρατό. Αλλά ο Ναβουχοδονόσορ νίκησε τον στρατό του Φαραώ το 597 π.Χ. Αυτή η ήττα σφράγισε την κατάληξη της Ιερουσαλήμ και του Ιουδαϊκού έθνους. Είχαν απορρίψει όλες τις ευκαιρίες που τους δόθηκαν για μετάνοια, μεταρρύθμιση και αναζωπύρωση.

ΣΚΕΨΗ: Ως εκκλησία έχουμε την αποστολή να διακηρύζουμε ένα μήνυμα στον κόσμο που κανείς άλλος δεν διακηρύττει. Μοιάζουμε σε πολλά με τον λαό του Ιούδα. Τι μπορούμε να διδαχθούμε από την ιστορία του, για να μην επαναλάβουμε τα ίδια λάθη;

Πέμπτη 15 Οκτωβρίου

ΤΑ ΣΚΟΤΕΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ

Τι συνέβη στον Ισραήλ και την Ιερουσαλήμ μετά την απόρριψη του Θεϊκού μηνύματος; Ιερ. 39/λθ' 8,9.

.....

.....

.....

Όλα όσα ο Θεός τούς προειδοποίησε ότι θα συμβούν, συνέβησαν. Όσο και αν δεν ήθελαν να πιστέψουν στις προειδοποιήσεις, πίστεψαν αναπόφευκτα όταν όλα πραγματοποιήθηκαν. Και ποιος από μας δεν έχει βιώσει κάτι παρόμοιο; Προειδοποιούμαστε από τον Κύριο να μην κάνουμε κάτι γιατί θα υπάρχουν συνέπειες, αλλά εμείς ούτως ή άλλως το κάνουμε και μετά βλέπουμε τις συνέπειες για τις οποίες είχαμε προειδοποιηθεί.

Τι μήνυμα βρίσκουμε στο Ιερ. 23/κγ' 2-8; Τι ελπίδα δίνεται στους ανθρώπους;

.....

.....

.....

Από ανθρώπινη πλευρά όλα έδειχναν χαμένα: Το έθνος ερημώθηκε, ο ναός καταστράφηκε, οι ηγέτες αιχμαλωτίστηκαν. Το Ιουδαϊκό έθνος έπρεπε να είχε εξαφανισθεί από την ιστορία, όπως συνέβη σε τόσα άλλα έθνη που πέρασαν τα ίδια. Όμως όπως βλέπουμε στον Ιερεμία ο Κύριος είχε άλλα σχέδια. Τους έδωσε την ελπίδα ότι δεν είχαν όλα χαθεί, ότι θα υπήρχε ένα υπόλοιπο που θα επέστρεφε και ότι οι υποσχέσεις που τους είχε δώσει, θα πραγματοποιούνταν όλες. Έτσι, μαζί με τις προειδοποιήσεις για αφανισμό και καταστροφή, οι προφήτες έδιναν στους ανθρώπους και την μοναδική τους ελπίδα.

«Τα μαύρα χρόνια της καταστροφής και του θανάτου που χαρακτήρισαν το τέλος του βασιλείου του Ιούδα, θα είχαν φέρει την απόγνωση και στην πιο θαρραλέα καρδιά, αν δεν υπήρχε η ενθάρρυνση που περιέχουν οι προφητείες των απεσταλμένων του Θεού. Με τον Ιερεμία στην Ιερουσαλήμ, με το Δανιήλ στη βαβυλωνιακή αυλή, με τον Ιεζεκιήλ στον ποταμό Χεβάρ, ευσπλαχνικά ο Κύριος κατέστησε σαφή την αιώνια πρόθεσή Του και διαβεβαίωσε την προθυμία Του να εκπληρώσει για τον εκλεκτό λαό Του τις προφητείες τις καταχωρημένες στα γραπτά του Μωυσή. Εκείνο που είπε ότι θα έκανε για όσους έμεναν πιστοί σ' Αυτόν, θα το πραγματοποιούσε οπωσδήποτε, 'διά του λόγου του Θεού του ζώντος και μένους εις τον αιώνα.' (Α' Πέτρ. 1/α' 23).» Ε. Χουάιτ, Π.Β. σ. 319.

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

«Στα τελευταία χρόνια της αποστασίας του Ιούδα οι νουθεσίες των προφητών ελάχιστη φαινόταν να έχουν σημασία, και όταν τα στρατεύματα των Χαλδαιών ήρθαν να πολιορκήσουν την Ιερουσαλήμ την τρίτη και τελευταία φορά, οι ελπίδες κατέρρευσαν στην κάθε καρδιά. Ο Ιερεμίας είχε προείπει την ολοσχερή καταστροφή, και εξαιτίας της επιμονής του να παραδοθούν, ρίχθηκε τελικά στη φυλακή. Ο Θεός όμως δεν εγκατέλειψε στην απογοήτευση το πιστό υπόλοιπο που απέμεινε στην πόλη. Και όταν ακόμη ο Ιερεμίας κρατείτο κάτω από αυστηρή επιτήρηση από εκείνους που χλεύαζαν τα μηνύματά του, είχε δεχθεί καινούριες αποκαλύψεις σχετικά με την προθυμία του Ουρανού στο να συγχωρεί και να σώζει. Οι αποκαλύψεις αυτές υπήρξαν μία ανεξάντλητη πηγή παρηγοριάς για την εκκλησία του Θεού από εκείνες τις ημέρες μέχρι σήμερα.» Ε. Χουάιτ, Π.Β. σ. 320.

Προσέξτε τη φράση «προθυμία του Ουρανού στο να συγχωρεί και να σώζει.» Σκεφτείτε όλους τους τρόπους με τους οποίους έχουμε δει την «προθυμία του Ουρανού» να συγχωρεί και να σώζει. Εξάλλου, και μόνο ο Σταυρός, μας δείχνει αυτήν την προθυμία. Έχουμε τον Λόγο του Θεού που μας αποκαλύπτει το σχέδιο της σωτηρίας. Έχουμε το Πνεύμα της Προφητείας, ένα θαυμάσιο δώρο. Με ποιους άλλους τρόπους βλέπουμε την «προθυμία του Ουρανού στο να συγχωρεί και να σώζει»;

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ:

1. «Και είπον προς Ιερεμίαν τον προφήτην, Ας γείνη δεκτή, παρακαλούμεν, η δέησις ημών ενώπιόν σου, και δεήθητι υπέρ ημών προς Κύριον τον Θεόν σου, περί πάντων τούτων των εναπολειφθέντων» (Ιερ. 42/μβ' 2). Τι καταλαβαίνουμε από αυτό το εδάφιο και από το Ιερ. 23/κγ' 3 για το θέμα «των εναπολειφθέντων»;
2. Είναι εύκολο από την πλευρά μας να δούμε στην θρησκευτική ιστορία όλα τα λάθη και τις πτώσεις του λαού του Θεού. Και πρέπει να το κάνουμε γιατί γι' αυτό το λόγο καταχωρήθηκαν αυτές οι ιστορίες, για να είναι παράδειγμα σε μας (Α' Κορ. 10/ι' 11). Το λυπηρό ωστόσο είναι ότι πολλοί άνθρωποι εκείνη την εποχή, πίστευαν ότι έκαναν το σωστό και ότι ήταν εντάξει με τον Κύριο. Τι προειδοποίηση μας δίνεται για το ότι κι εμείς μπορεί να είμαστε τυφλοί ως προς την πραγματική μας πνευματική κατάσταση; Πώς μπορούμε να καταλάβουμε ποια είναι η πραγματική μας πνευματική κατάσταση; Γιατί πρέπει να έχουμε το Σταυρό συνεχώς μπροστά μας; Τι θα συμβεί εάν δεν έχει κεντρική θέση στη ζωή μας;